

הולדת
שמואל

פרק א

תקופות הנהגה בספר שמואל-א

לא

טו

יב

ט

ד

א

עלי

שמואל

שאול

דוד

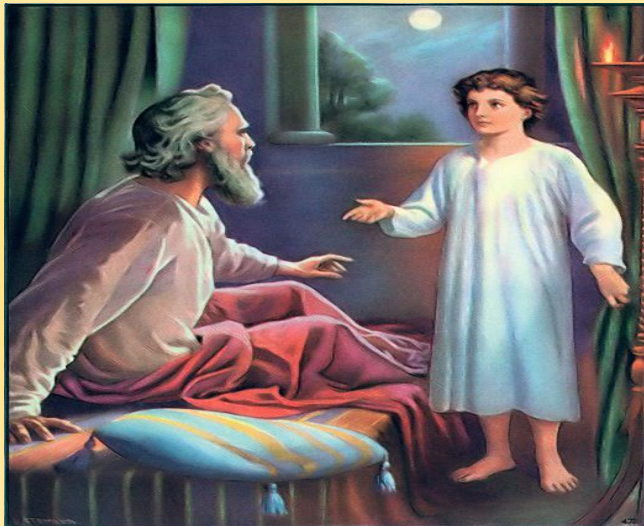
ימי עלי (פרקים א-ג)

פרק ג

ה' נגלה לשמואל

נבואת פורענות לבית עלי

פרק ב

תפילת חנה

צדקת שמואל לעומת
שחיתות בני עלי

נבואת פורענות לבית עלי

פרק א

משפחת אלקנה בשילה

תפילות חנה לבן
ברכת עלי לחנה

הולדת שמואל
הבאתו למשכן

תקעיר פרק א

מנהג אלקנה ונשותיו, חנה ופנינה, היה לעלות למשכן שילה מדי שנה. פנינה הייתה מקנאה בחנה בשל אהבת היתר של אלקנה לחנה העקרה, והקניטה אותה בשל כך.

חנה מתפללת לילד ונודרת להקדיש את הילד שיוולד לעבודת ה', עלי הכהן הגדול העופה בחנה חושד בה בתחילה שהיא שיכורה, אך לבסוף הוא מברך אותה שה' יתן לה את מבוקשה.

חנה אכן נפקדת בבן וקוראת את שמו שמואל. לאחר שנגמל היא מעלה אותו אל עלי הכהן לעבודת ה' במשכן כפי שנדרה.

היכרות עם משפחת אלקנה ומנהגם השנתי (א-ח)

א וַיְהִי אִישׁ אֶחָד
מִן הָרְמָתִים עֹפִים
מֵהָר אֶפְרַיִם,

וּשְׁמוֹ:

אַלְקָנָה בֶּן יִרְחָם
בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תַּחוּ
בֶּן עֹף אֶפְרַתִּי

היכרות עם משפחת אלקנה ומנהגם השנתי (א-ח)

ב וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים:

שֵׁם אֶחָת חַנָּה וְשֵׁם הַשְּׁנִית פִּנְחָה

וְלַחַנָּה אֵין יְלָדִים

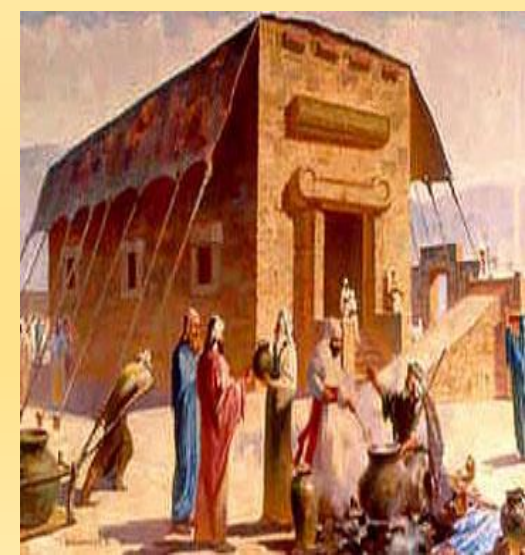
וַיְהִי לַפִּנְחָה יְלָדִים

היכרות עם משפחת אלקנה ומנהגם השנתי (א-ח)

וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ
מִיָּמִים יְמִימָה (מדי שנה בשנה)
לְהִשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבַּח לַה' עֲבֹדוֹת בְּשִׁלְהָ,
וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו עָלָיו חֲפְנִי וּפְנַחַס
כֹּהֲנִים לַה'

היכרות עם משפחת אלקנה ומנהגם השנתי (א-ח)

ד וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּזְבַּח (הקריב קורבן) אֱלֹקָנָה

וַנָּתֵן לַפְּנֵינָה אִשְׁתּוֹ וְלִכְל בְּנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מְנוֹת (חלקי בשר מהקורבן)

ה וּלְחֹנָה יָתֵן מְנָה אַחַת אַפִּים (מנה כפולה)

כִּי אֵת חֹנָה אָהַב וְה' סָגַר רַחֲמָהּ

(כעת, כשפנינה רואה את היחס המועדף היא כועסת ומגיבה:)

ערות

ו וְכַעֲסָתָהּ צָרְתָּהּ (פנינה, ערה לחנה. אישה שנייה לאתו בעל נחשבות ערות ואויבות זו לזו)

גַּם פַּעַם בַּעֲבוּר הִרְעַמָּהּ כִּי סָגַר ה' בְּעַד רַחֲמָהּ. (הייתה משתמשת בעובדה

שחנה עקרה, כדי לגרום לה להתלונן על עקרותה)

ז וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה מִיַּד עֲלֹתָהּ בְּבֵית ה',

כֹּן תִּכְעַסְנָה וְתִבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל

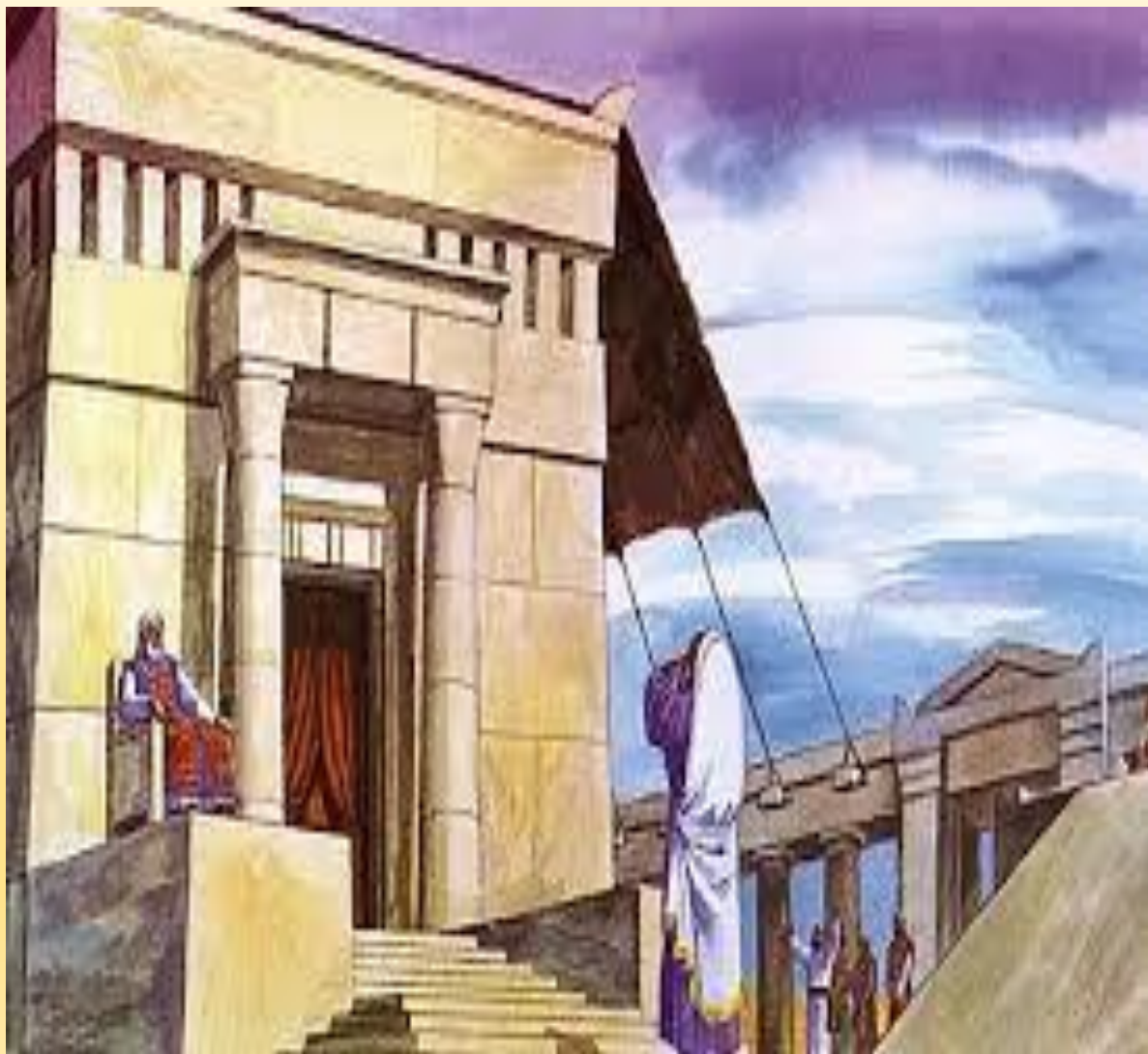
ח וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקָנָה אִשָּׁה:

חֹנָה, לָמָּה תִּבְכִּי?! וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי?! וְלָמָּה יִרַע לְבַבְךָ?!

הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים!

תפילת ובקשה של חנה לבן, תגובת עלי

ט וַתָּקַם חַנָּה אַחֲרֵי אֲכָלָהּ בְּשִׁלְהָ וְאַחֲרֵי שָׁתָהּ,
וְעָלִי-הִפְחִז יוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא עַל מְזוֹזַת הַיִּכְל-ה'

י וְהִיא מָרַת נַפְשׁ, וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה', וּבָכָה תְּבֻכָה.

יא וַתְּדַר נֶדֶר וַתֹּאמֶר:

ה'-עֲבָאוֹת:

אִם רָאָה תִּרְאָה בְּעֵינַי אֲמַתְךָ (שפחתך)

וְזָכַרְתָּנִי, וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת אֲמַתְךָ

וְנִתְּתָה לְאֲמַתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים (זרע, ילד שגם יגדל להיות איש)

וְנִתְּתִיו לָהּ (לעבודת ה') כָּל יְמֵי חַיִּיו

וּמִזְרָה (תער, מספריים) לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ.

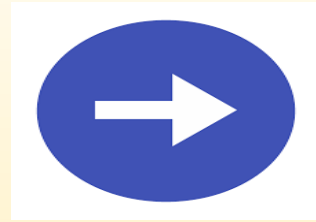
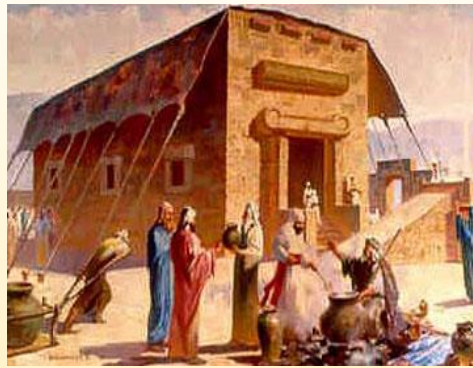
תפילת ובקשה של חנה לבן, תגובת עלי

יב וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָהּ לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי ה' וְעָלִי שָׁמַר אֶת פִּיהָ.
יג וְחָנָה, הִיא מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ, רַק שְׁפָתֶיהָ נִעוּת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע, וַיַּחֲשֹׁבָה עָלָי לְשִׁכְרָה.

חנה	עלי
<p>טו וַתַּעַן חָנָה, וַתֹּאמֶר: לֹא אֲדַנִּי (אני לא שיכורח). (אלא:) אִשָּׁה קָשָׁת רוּחַ אָנֹכִי, וַיִּזֵּן וְשָׁכַר לֹא שָׁתִיתִי, וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשִׁי לִפְנֵי ה' טז אֵל תִּתֵּן אֶת אֲמַתְךָ לִפְנֵי בֵּית בְּלִיעֵל, (אל תחשיב את שפחתך, אותי כמו אישה המתנהגת באופן לא ראוי) כז כִּי מְרֹב שִׁיחֵי וְכַעֲסֵי דִבַּרְתִּי עַד הֵנָּה.</p>	 <p>יז וַיֹּאמֶר אֵלָיָה עָלִי: עַד מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין?! הֲסִירִי אֶת יַיִנְךָ מֵעָלַיךָ!</p>
<p>יח וַתֹּאמֶר: תִּמְצָא שְׁפַחְתְּךָ חֹן בְּעֵינַיִךָ,</p>	<p>יח וַיַּעַן עָלִי וַיֹּאמֶר: לְכִי לְשִׁלּוֹם, וְאֵלֵהי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת שִׁלְתְּךָ (בקשתך) אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעַמּוֹ</p>

וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדֶרֶכָהּ וַתֹּאכַל, וּפְנֵיהָ לֹא הָיוּ לָהּ עוֹד.

יט וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַפָּנִי ה',
וַיָּשְׁבוּ וַיָּבֵאוּ אֶל בֵּיתֵם הַרְמָתָה.

וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֶת חֲנָה אִשְׁתּוֹ,
וַיִּזְכְּרָהּ ה'.
כ וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים,
וַתַּהַר חֲנָה וַתֵּלֶד בֵּן,
וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל,
כִּי מָה' שְׁאַלְתִּיו (ביקשתיו)

וַתַּעֲלֶהּ עִמָּהּ (לשילה, אל עלי הכהן) כַּאֲשֶׁר גָּמְלָתוּ (=לאחר תקופת גמילתו)

בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה (שני פירושים: א. שלשה פרים. ב. פר משולש, פר בן 3 שנים. פירוש זה מתאים להמשך הפס': "וישחטו את הפר" ולא כתוב: "את הפרים") וְאִיפָּה-אֶחָת קֶמַח (= כ-20 ליטר קמח) וְנֶבֶל-יִין (=כד חרס או כלי עור ובו יין, המיועד לנסכים על המזבח), וַתְּבִיֵּאֶהוּ בֵּית-הַשְּׁלוֹ (=למשכן שילה) וַתִּנְעֵר נֶעַר. וַיִּשְׁחֲטוּ אֶת הַפֶּר, וַיָּבֵאוּ אֶת הַנֶּעַר אֶל עָלִי.

וַתֹּאמֶר: בִּי אֲדֹנָי (=נטילת רשות דיבור מאדם חשוב), חַי נַפְשֶׁךָ אֲדֹנָי (=אני נשבעתי בחיידך, לשון כבוד),

אֲנִי הָאִשָּׁה הַנֹּעֶבֶת עִמָּכָה בְּזָה (=אני אותה אישה שעמדה מולך במקום הזה) לְהַתְּפִיל אֶל-ה',

אֶל הַנֶּעַר הַזֶּה הַתְּפִילָתִי, וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת שְׁאֵלָתִי (=את בקשתי) אֲשֶׁר שְׁאֵלָתִי מֵעִמוּ.

וְגַם אָנֹכִי הִשְׁאֵלְתִּהוּ לַה' (=מסרתיו לה'), כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה הוּא שְׂאוֹל לַה' (= לכל הימים שהוא יהיה חי הוא יהיה נתון לה', מסור לה'), וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שֵׁם לַה' (לא ברור מי השתחוה, שמואל, ו/או חנה ואלקנה).

